

illetve négykerekű vas és bronzalkatrészekkel, díszekkel ellátott kocsikat temették. Kocsi nélküli lótemetkezések is voltak. A korai római temető feliratos sztéléit, faragott domborműves sírköveit a késő római kőláda sírokba beépítve találtuk meg. Több ilyen, gyakran ép faragott sírkő is előkerült.

A késő római temetőben (3–4. század) kövekből illetve téglákból épített kőládasírokat, néha téglasírokat tártunk fel, köztük egy feliratos szarkofágot is.⁵ E sírok tájolása többnyire ellentéte a kora római sírokénak, Ny–K. Gyakori férfi melléklet a hagymafejes fibula, övcsatok. A nőknél igen sok a karperec, gyöngyök, néha gyűrű. Pénzt a szájukba, vagy a kezükbe, néha az övön horzott tarsolyba tettek. A halottak fejéhez vagy lábához korsókban üveg poharakban étel-ital mellékletet helyeztek. Az éremmellékletek alapján már a 3. század közepén áttértek a csontvázas temetkezésre. A legkésőbbiek mellett pedig Valentinianus-érem található. A késő római sírok többségét, főleg a felszínen sokáig látszó kőláda és téglasírokat még a római kor végén kirabolták. Igen sok a melléklet nélküli vagy üres sír is.

Honfoglalás kor: Többnyire melléklet nélküli sírjaik egy csoportban fekszenek a római temetőben. Egyikben felfűzött 10. századi pénzekből álló nyakláncot és S-végű fülbevalót viselt az eltemetett nő. Településüket már elszánhatták.

Eddig mintegy 8 ha-t sikerült átvizsgálni a kb. 14 ha nagyságú lelőhelyből. A feltárást 2003-ban még folytatjuk.

A feltáráson részt vett Mali Antal restaurátor.

OTTOMÁNYI KATALIN

39. Budaörs, Muskátli utca

(Pest megye) Kö

A Budakeszi-árok (Csiki-patak) két partján 1970-ben és 1979-ben a régészeti topográfiához kapcsolódó terepbejárásokon fehér és szürke középkori edénytöredéket találtak a kutatók, akik a középkori oklevelekből már jól ismert Csik faluval azonosították a területet (MRT 7. k. 63. p.). A török korban elnéptelenedett település nevét a ma is élő Csiki-puszta, Csiki-hegyek és Csiki csárda elnevezések őrizték meg az utókor számára.

A Budaörsön már évek óta folyó helytörténeti kutatások során számos okleveles és topográfiai adatot, valamint a területen folyó építkezések nyomán számos tárgyat is összegyűjtöttek. Az önkormányzat tulajdonában lévő, beépítetlen 083/2 helyrajzi számú ingatlan látszott a legalkalmasabbnak arra, hogy a középkori település maradványait beazonosítsuk.

Az önkormányzat anyagi támogatásával és a helyi civil szervezetek tevékeny közreműködésével 2002. szeptember 16–27. között folyó ásatások során sikerült a település egy részletét feltárni.

A Törökugratót nyugatról határoló széles Budakeszi-árokban, a Muskátli utca melletti beépítetlen területen nyitott szelvényekben egy félig földbe mélyített veremház, egy árok, egy kemence és számos gödör került elő. Nagy valószínűséggel az oklevelekből ismert Csik faluhoz tartozhattak. A házból és a körülötte feltárt hulladékgödörökből sok 13–14. századi kerámiatöredék és csontlelet került elő. A terület déli részén az egyik gödörben 16–17. századi kerámiát találtunk, feltételezhetően egy közeli településről, vagy szőlőbirtokról kerülhettek ide. A 18. században a Zichy-család több épületből álló majorsága települt a környékre.

A komplex kutatás részeként összegyűjtöttük a területre vonatkozó okleveles és térképészeti adatokat, valamint elkészült a még ma is álló, a 18. század óta működő, és 1945-ben elpusztult Csiki csárda pincéjének műemlékvédelmi felmérése.

A leletek és a dokumentáció a szentendrei Ferenczy Múzeumba kerültek.

MESTER EDIT

40. Budapest, I. Kapucinus utca 4–6.

B, LT, A, Á, Kö, Tö

2002. július 8. és november 6. között leletmentő ásatást folytattunk a telken. A korábban (2001. november 5. és 26. között) lefolytatott szondázó kutatás komoly középkori és török kori beépítésre lelt a 4. számú telken, ezért mindenképpen szükségessé vált a teljes feltárás. A 4. számú telken 6 hétig, a 6. számú telken 8 hétig tartott a munkánk, melynek során feltártuk a középkori Szent István külváros két városi telkét.

A 4. számú telken feltártunk két, utcára merőleges török kori pincét, a telek ÉK-i sarkában húzódó pince ÉK-i sarkát elvágta egy újkori pince, a délebbi török kori pince pedig egy középkori, habarccsal kötött kőfalú pince utca felé eső meghosszabbítása volt. Betöltésének nagy részét török kori leletanyag alkotta, de alatta három középkori használati réteget találtunk. A középkori pince K-i fala mellett egy kis ülepítő akna és egy belőle kinyúló csatorna húzódott DK felé. A telek Ny-i felében, középtájt egy félig földbe mélyített Árpád-kori veremházat bontottunk ki. A háztól É-ra szintén Árpád-kori cölöpszerkezetes építmény nyomait tártuk fel, ettől É-ra pedig egy nagyméretű kemence omladékát. A telek ÉNy-i sarkában egy nagyméretű, késő középkori beásás (talán pince) került elő. Az eddig leírtakon kívül egy újkori kutat, több Árpád-kori, késő középkori és török kori szemétdödröt találtunk.

A 6. számú telken feltártunk egy utcára merőleges török kori pincét. Sárba rakott kőfalai mélyen vissza voltak bontva, belsejében két omladékréteget találtunk. A korábbi pusztulás nyomait (vastag paticsos égésréteg) csak félig takarították ki, és ezután egy vastag kőlapokból rakott padlószintet alakítottak ki rajta. Emiatt a pin-

5 MRÁV ZSOLT–OTTOMÁNYI KATALIN: A legio II. adiutrix Caracalla alamann háborújában. – Egy új feliratos szarkofág Budaörsről, Spec. Nova következő kötete (2004).